

Seçmen muhalefete ne dedi?

HER seçimden sonra "seçmen ne dedi" diye yorum yapmak âdettendir.

Seçmen oyunu verirken, gerçekten öyle mi demek istedi, yoksa çok daha basit bir saikle mi hareket etti, bunun pek önemi yoktur.

Seçmen birey olarak oy tercihini kullanırken, "Ben şöyle bir mesaj vereyim de memleketin siyasetçileri bunu anlasın ve ona göre davransın" demez.

Her seçmenin kendine göre bir nedeni vardır.

Ama aynı yönde kullanılan oylar, geçmiş seçimlerdeki seçmen davranışları ile bir araya geldiğinde bundan siyasi bir mesaj çıkar.

Bu mesajın doğru algılanıp algılanmamasının sonuçları bir sonraki seçimde görülür.

Nitekim 7 Haziran'da koalisyon yönünde oy kullanan seçmen, bu mesajı alınmayınca bu kez tek parti iktidarını tercih etti.

Seçmenin bu kez verdiği mesaj doğru algılanmaz ise gelecek seçimde bunun sonuçlarını bir kez daha görürüz.

Seçmenin tek parti iktidarından sonraki en açık mesajı, muhalefet partilerine verdiğidir.

Seçmen Kemal Kılıçdaroğlu, Devlet Bahçeli ve HDP'nin eşbaşkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ'a açıkça "Siz yetersizsiniz" dedi.

KEMAL KILIÇDAROĞLU VE CHP

Kılıçdaroğlu, genel başkan olduğundan beri girdiği hiçbir seçimi kazanamadı. Anamuhalefet partisinin bir iktidar umudu olabildiğini sağlayamadı.

Bunda kuşkusuz ki partisinin ideolojik tutumunun toplumsal karşılığının da güçlü olmamasının rolü var.

Ama bir genel başkan olarak toplumun nasıl bir muhalefet partisi ve iktidar adayı istediğini algılamak, anlamak ve partisini o yöne yönlendirmek onun işiydi, yapamadı.

Şunu söylemeliyim ki, CHP yeniden yapılanmadan bu sorun da bu parti açısından çözülemez.

CHP büyük olasılıkla daha uzun süre bunu başaramayacak. Deniz Baykal'ın onu getirip kilitlediği yerden çıkmak o kadar kolay değil çünkü.

Bunun yolu CHP'nin tabandan tavana doğru yeniden yapılanması. Siyasi Partiler Kanunu'nun partiyi ele geçiren gruplara verdiği olanakları bir kenara bırakıp, demokratik bir parti olarak kendini yeniden kurması.

Politikaların tabandan tavana doğru demokratik süreçler izlenerek oluşturulması, parti üyelerinin tümü için yönetim kanallarının açık olabilmelerinden söz ediyorum.

Bir sosyal demokrat partide olması gerektiği gibi yani!

Bunun kısa sürede gerçekleşmeyeceği de bir gerçek ama bu değişim ve dönüşüm süreci bir noktada başlamaz ise CHP 2019, 2023 seçimlerinin iktidar adayı olmayı yine başaramaz.

Ve kuşkusuz ki, bunu sağlamaya kararlı ve güçlü bir lider yine de gerekli.

Türkiye sonuç olarak bir Doğu toplumu ve bu toplumda liderlik karizmasının bir karşılığı hep var oldu, var olmaya da devam ediyor.

DEVLET BAHÇELİ VE MHP

Bu seçimin tartışmasız en büyük mağlubu MHP oldu.

Daha beş ay önce bir koalisyonun kilidi ve iktidar ortağı olabilecek iken şimdi barajı geçebildiğine sevinen bir parti MHP. Beş ay içinde tablonun tepetakla olmasının nedeni Devlet Bahçeli'nin hiçbir soruna çözüm önermeyen anti politikaları.

Daha 7 Haziran seçimlerinin gecesi "Millet bize anamuhalefet görevi verdi" diye yola çıktı, o günden sonra da gerçekten ne yapmak istediğini anlayabilen kimse olmadı.

AKP'nin, TBMM Başkanlığı'nı almasının yolunu açarak bu partinin bir nefes almasına ve yeni bir moralle işe sarılmasına neden olması da cabası.

Öyle görünüyor ki, Devlet Bahçeli, MHP için "küçük olsun, benim olsun" fikrinden de kolayca vazgeçmeyecek.

Soru, MHP'nin Devlet Bahçeli'den vazgeçip, geçemeyeceği artık.

Siyasi Partiler Kanunu'nun parti yönetimlerine tanıdığı avantajlar nedeniyle MHP içinde de Bahçeli istemediği sürece bir

dönüşüm ve değişim beklemek zor.

Partinin tabanında bu konuda güçlü bir muhalefet var mı, o muhalefet kendi liderini Bahçeli'nin karşısına çıkarabilecek mi, bunu da zaman içinde göreceğiz.

MHP'nin temel sorunu milliyetçi ve muhafazakâr seçmene hitap edebilen çok güçlü bir AKP'nin varlığı.

AKP ile MHP seçmenlerinin 5 ay arayla iki parti arasında kolayca geçiş yapabiliyor olması, MHP'nin takkeyi önüne koyması gerektiğini gösteriyor.

Aynı seçmene hitap eden güçlü rakip karşısında varlık gösterebilmesi, bu partinin "yeni şeyler" de söyleyebiliyor olması ile mümkün ve bugünkü parti içi iktidar yapısı itibarıyla bunu da mümkün görmüyorum.

DEMİRTAŞ YÜKSEKDAĞ VE HDP

7 Haziran'dan sonraki en önemli soru, PKK'nın savaş ağalarının, bu partinin başarısını kabul edip etmeyeceğiydi.

HDP'nin güçlenmesi ve Kürt sorununun demokratik siyaset içinde de çözümlenebileceğine ilişkin umutların artması, PKK'nın "Ben ne olacağım" sorusunu kendisine sormasına yol açtı ve o da en iyi bildiği cevabı verdi.

Suruç saldırısı ile birlikte, barış süreciyle bölgedeki güçlenmesinin de verdiği cesaretle asla başaramayacağı bir işe kalkıştı. Binlerle ifade edilebilecek sayıdaki adamını bilerek ölüme yolladı, her gün onlarca şehit cenazesinin kalkmasına yol açtı.

Demokratik özerklik ilanı gibi bir ham hayalle, bölgedeki kentleri cehenneme çevirdi.

HDP'nin gücü, PKK'nın bu atağını durdurmaya yetmezdi, buna kuşku yok.

Elinde silah olan, böyle bir kararla yola çıktığında HDP'den beklenen bu eylemlere karşı güçlü bir duruş sergilemesiydi.

HDP yönetimi bunu da yapamadı. Selahattin Demirtaş'ın çıkışları etkisiz kaldı, partinin diğer mensupları ve organları deyim yerindeyse Demirtaş'ın arkasında duramadı. Bunu yapamadığı gibi her kafadan bir ses çıktı.

Böyle bir partinin aldığı ödünç oyları kaybetmesi kaçınılmazdı, barajı geçebilmesi de mucize oldu. Aynı politikada ısrar ederse, gelecek seçimlerde bu oyu bile alamayacağını söylemek falcılık sayılmaz.

Bu parti PKK'nın gölgesinden, vesayetinden kurtulabilir mi? Bugünkü yapısıyla bunun çok zor olduğunu söyleyebiliriz.

Ama şimdi önlerinde bir fırsat var. Askeri olarak hezimete uğramış, gücünün önemli bölümünü bitirmiş örgüte karşı şimdi seslerini yükseltmezler ise bu fırsatı da kaçırlar.